

Netværket
Interne Auditorer

Velkommen

Grupperne SJ-1 & SJ-2

Lasse Ahm Consult

Tirsdag, den 1. december 2015

20:33

1

Netværket
Interne Auditorer

Program

- Kl. 10.00 Velkomst ved Lasse Michael Ahm**
- Info om ændringer blandt medlemmerne og nye grupper
- Kl. 10.05 – 11.00 Bordet rundt – kort præsentation**
- Kort præsentation (max 3 minutter) af alle deltagere med særlig fokus på den enkeltes spidskompetencer..
- Kl. 11.00 – 12.00 Nyheder i den nye miljøstandard ISO 14001:2015**
Præsentation v/Lasse Michael Ahm
- Kl. 12.00 – 13.00 Juleanretning & networking**
- Kl. 13.00 – 14.15 Auditering af Topledelser – hvordan gør vi det bedst?**
Præsentation v/Lasse Michael Ahm
Refleksion og workshops i grupper
v/Lasse Michael Ahm
- Kl. 14.15 Mødedatoer i 2016 & Tak for i dag**

20:33

2

Netværket
Interne Auditorer

Program

Kl. 10.00 Velkomst ved Lasse Michael Ahm
- Info om ændringer blandt medlemmerne og nye grupper

Kl. 10.05 – 11.00 Bordet rundt – kort præsentation
- Kort præsentation (max 3 minutter) af alle deltagere med særlig fokus på den enkeltes spidskompetencer.

Kl. 11.00 – 12.00 Nyheder i den nye miljøstandard ISO 14001:2015
Præsentation v/Lasse Michael Ahm

Kl. 12.00 – 13.00 Juleanretning & networking

Kl. 13.00 – 14.15 Auditering af Topledelsen – hvordan gør vi det bedst?
v/Lasse Michael Ahm
Refleksion og workshops i grupper
v/Lasse Michael Ahm

Kl. 14.15 Mødedatoer i 2016 & Tak for i dag

20:33
3

Netværket
Interne Auditorer

Gruppe SJ-1

Gruppen for interne auditorer på Sjælland, Lolland og Falster

Medlemmer IADK SJ-1:

Merete Kristensen	Insatech A/S
Eva P. Bjørk	QualityThinking
Kurt Nørnberg	Emerson Process Management, Damcos A/S
Helle Ørbæk	IWA Consulting ApS
Lene Otte	Danish Malting Group A/S
Louise Wohlfahrt	Thermo Fisher Scientific, Roskilde Site
Betina T. Nielsen	Foss Analytical A/S
 Henrik Petersen	Holmris+Flexform A/S
Mogens P. Nielsen	Nordic Air Filtration A/S
Rikke Molter	Palle Knudsen Kunststoffabrik ApS
Maja Jensen	Royal Unibrew A/S
Svend Aage Madsen	Atlas Incinerators A/S
Jan Holm	Eitel Networks A/S
Claus Mølgaard	ALPHA-elektronik A/S
Lasse Ahm	Lasse Ahm Consult

Gruppe SJ-2

Gruppe for interne auditorer på Sjælland, Lolland og Falster.
(Gruppen er forsat åben overfor nye medlemmer)

Medlemmer IADK SJ-2:

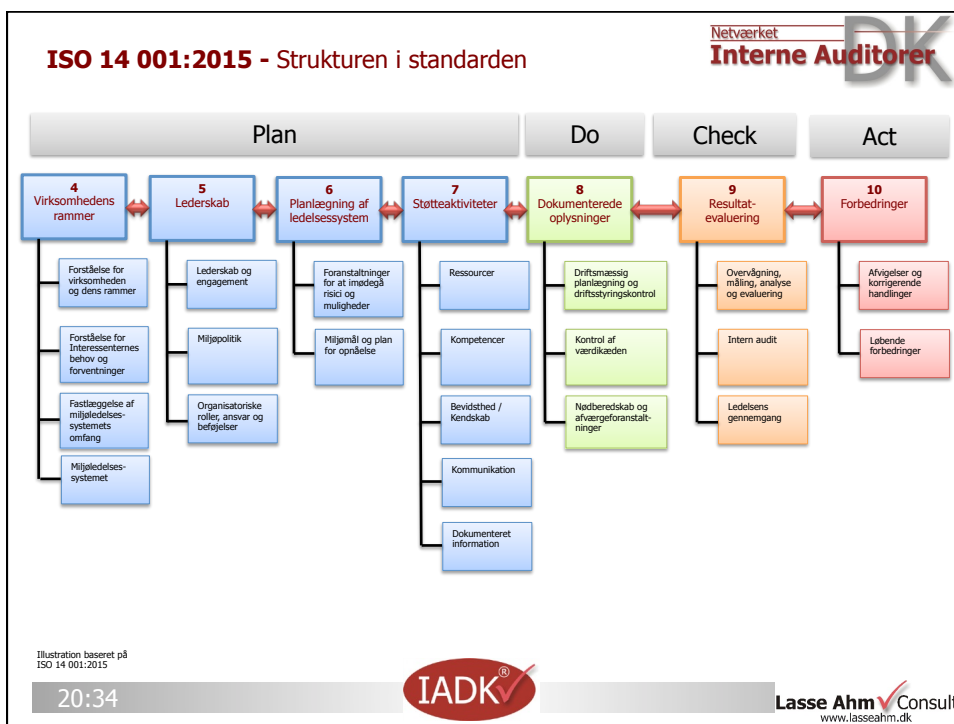
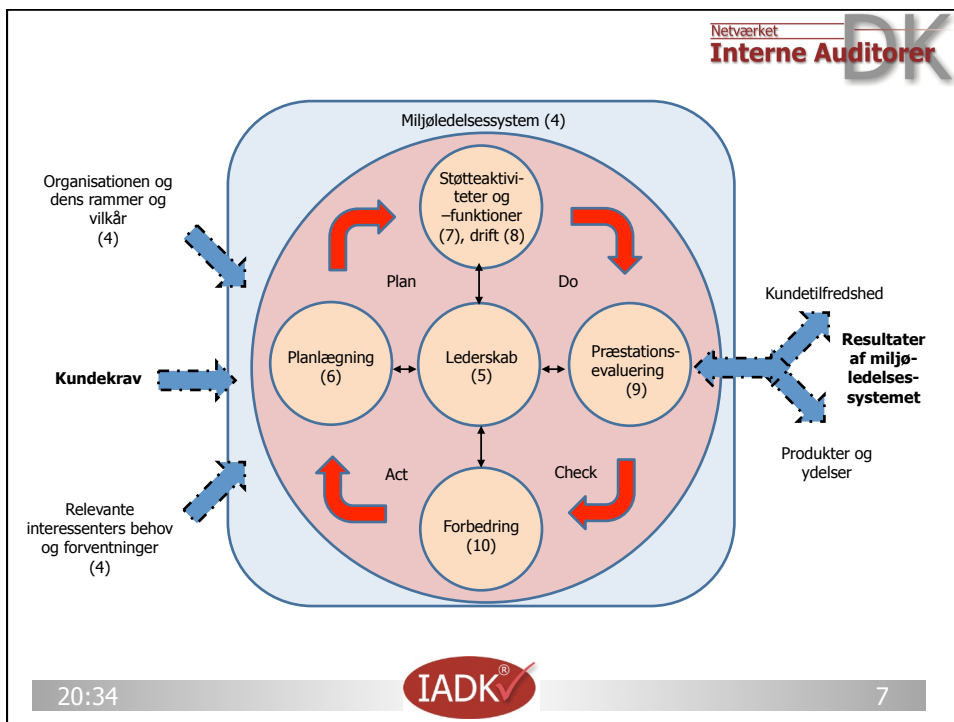
Lene Stryg	Contech Automatic ApS
Mikkel Lundstrøm	Holbæk Forsyning A/S
Helle Otto Bacher	dnp denmark as
 Søren Nordfang	dnp denmark as
Anders Pedersen	Asicomo A/S
 Martin Wulff Klitgaard	Struers ApS
Lone Fischer	EvoBus Denmark A/S
 Tina Andersen	Ardo A/S
 Anette B. Andersen	KMD A/S
Lone Johansen	DISA Industries A/S
Per Birck Nielsen	Naviair
 Hanne Bille	Biofos A/S
Kim Rytter	Metalcolour A/S
Eva Flenstrøm	Oceaim ApS
 Pernille Hammer Sørensen	HNC Group A/S
Lasse Ahm	Lasse Ahm Consult

20:33
4

Program		Netværket Interne Auditorer
Kl. 10.00	Velkomst ved Lasse Michael Ahm - Info om ændringer blandt medlemmerne og nye grupper	
Kl. 10.05 – 11.00	Bordet rundt – kort præsentation - Kort præsentation (max 3 minutter) af alle deltagere med særlig fokus på den enkeltes spidskompetencer.	
Kl. 11.00 – 12.00	Nyheder i den nye miljøstandard ISO 14001:2015 Præsentation v/Lasse Michael Ahm	
Kl. 12.00 – 13.00	Juleanretning & networking	
Kl. 13.00 – 14.15	Auditering af Topleddelsen – hvordan gør vi det bedst? v/Lasse Michael Ahm <i>Refleksion og workshops i grupper</i> v/Lasse Michael Ahm	
Kl. 14.30	Mødedatoer i 2016 & Tak for i dag	
		5

Program		Netværket Interne Auditorer
Kl. 10.00	Velkomst ved Lasse Michael Ahm - Info om ændringer blandt medlemmerne og nye grupper	
Kl. 10.05 – 11.00	Bordet rundt – kort præsentation - Kort præsentation (max 3 minutter) af alle deltagere med særlig fokus på den enkeltes spidskompetencer..	
Kl. 11.00 – 12.00	Nyheder i den nye miljøstandard ISO 14001:2015 Præsentation v/Lasse Michael Ahm	
Kl. 12.00 – 13.00	Juleanretning & networking	
Kl. 13.00 – 14.15	Auditering af Topleddelsen – hvordan gør vi det bedst? v/Lasse Michael Ahm <i>Refleksion og workshops i grupper</i> v/Lasse Michael Ahm	
Kl. 14.30	Mødedatoer i 2016 & Tak for i dag	
		6

Væsentlige ændringer i ISO 14001:2015 (1/3)

- Overensstemmelse med øvrige standarder, afsnit og terminologi
- Nye afsnit – fra 5 hovedgrupper til 7 hovedgrupper
- Risikotænkning er skrevet ind i standarden
- Fastlæggelse af eksterne og interne problemstillinger med et miljøperspektiv
- Fastlæggelse af parter som er relevante for miljøledelsessystemet (afsnit 4)
- Etablering af miljømål og planlægning for at nå disse (handlingsplaner, hvordan, ansvar og krav til evaluering)
- Støtteaktiviteter fordelt på elementerne; *Ressourcer, kompetencer, bevidsthed og kendskab, kommunikation, dokumenteret information*
- Evaluering (særskilt afsnit). *Samling af overvågning og målig, intern audit og ledelsens evakuering*

20:34

10

Væsentlige ændringer i ISO 14001:2015 (2/3)

- Øgede krav til lederskab idet ledelsen *skal engagere, lede og støtte personer samt støtte andre til at bidrage*
- Miljøledelsessystemet skal være i overensstemmelse med virksomhedens strategiske planer
- Virksomheden skal identificere de overensstemmelsesforpligtelser (lovgivning, tilladelser m.v.), der vedrører dens miljøforhold, og fastsætte hvordan disse skal anvendes.
- Væsentlige miljøforhold skal identificeres.
- Planlægning af foranstaltninger til at håndtere risici – og effektiviteten af foranstaltningerne skal evalueres.
- Ved planlægning af ændringer – vurdere konsekvenserne
- Krav om kendskab til miljøpolitikken og miljømål hos personer som er underlagt virksomhedens kontrol

20:34

11

Netværket
Interne Auditorer **DK**

Væsentlige ændringer i ISO 14001:2015 (3/3)

- Præcise krav til kommunikation – herunder: hvad, hvornår, til hvem og hvordan
- Kontrol af værdikæden
- Mere præcise krav til overvågning og måling
- Evaluering af overensstemmelse
- Øgede krav til input til og output fra ledelsens evaluering
- Krav om at miljøledelsessystemet løbende forbedres

20:3412

Netværket
Interne Auditorer **DK**

Væsentlige ændringer i ISO 14001:2015

Lasse Ahm Consult
Ledder og rådgiver inden for Læs, Vej- og Kvalitetsstyring

Interessentanalyse		Dato:	Xxxx	
Behov & forventninger		Udfyldt af	Xxx	
Xxxx	Behov	Opfyldes af os	Vi har ikke behov for yderligere indsats Xxxx	OK
		Xxxx	Vi har behov for supplerende aktiviteter hos os: Xxxx	Xxxx
	Xxxx	Opfyldes ikke af os	Vi ønsker ikke at opfylde behovet Xxxx	OK
		Xxxx	Vi ønsker at opfylde dette behov og det kræver følgende af os: Xxxx	Xxxx
	Forventninger	Opfyldes af os	Vi har ikke behov for yderligere indsats Xxxx	OK
		Xxxx	Vi har behov for supplerende aktiviteter hos os: Xxxx	Xxxx
Xxxx		Opfyldes ikke af os	Vi ønsker ikke at opfylde denne forventning Xxxx	OK
	Xxxx	Vi ønsker at opfylde denne forventning og det kræver følgende af os: Xxxx	Xxxx	

20:3413

Netværket
Interne Auditorer **DK**

Væsentlige ændringer i ISO 14001:2015

Fastlæggelse af virksomhedens rammer...

Eksterne forhold

- *Juridiske forhold*
- *Teknologiske rammer*
- *Konkurrencemæssige rammer*
- *Kulturelle rammer*
- *Sociale rammer*
- *Økonomiske rammer*
- *Naturlige rammer*

Interne forhold

- *Virksomhedens værdier*
- *Kultur*
- *Viden*
- *Præstation*

20:34 15

Netværket
Interne Auditorer **DK**

KURSUS 12. januar 2016, Vordingborg

ISO 14001:2015

Kursisterne får god indsigt i...

- Indhold i ISO 14 001:2015
- Konkrete ændringer fra ISO 14 001:2004 til 14 001:2015
- De syv nye afsnit af kravelementer
- Interne / eksterne forhold
- Interessentanalyser
- Risikovurderinger
- Handlinger til at behandle risici og muligheder
- Ændrede krav til kommunikation
- Overvågning af miljøperformance

20:34 16

Program

Netværket
Interne Auditorer

- Kl. 10.00 Velkomst ved Lasse Michael Ahm**
- Info om ændringer blandt medlemmerne og nye grupper
- Kl. 10.05 – 11.00 Bordet rundt – kort præsentation**
- Kort præsentation (max 3 minutter) af alle deltagere med særlig fokus på den enkeltes spidskompetencer.
- Kl. 11.00 – 12.00 Nyheder i den nye miljøstandard ISO 14001:2015**
Præsentation v/Lasse Michael Ahm
- Kl. 12.00 – 13.00 Juleanretning & networking**
- Kl. 13.00 – 14.15 Auditering af Topledelsen – hvordan gør vi det bedst?**
v/Lasse Michael Ahm
Refleksion og workshops i grupper
v/Lasse Michael Ahm
- Kl. 14.15 Mødedatoer i 2016 & Tak for i dag**

20:34

17

Julefrokost

Kl. 12.00 – 13.00

20:34

18

 Netværket
Interne Auditorer

Program

Kl. 10.00 Velkomst ved Lasse Michael Ahm
- Info om ændringer blandt medlemmerne og nye grupper

Kl. 10.05 – 11.00 Bordet rundt – kort præsentation
- Kort præsentation (max 3 minutter) af alle deltagere med særlig fokus på den enkeltes spidskompetencer.

Kl. 11.00 – 12.00 Nyheder i den nye miljøstandard ISO 14001:2015
Præsentation v/Lasse Michael Ahm

Kl. 12.00 – 13.00 Juleanretning & networking

Kl. 13.00 – 14.15 Auditering af Topledelser – hvordan gør vi det bedst?
v/Lasse Michael Ahm
Refleksion og workshops i grupper
v/Lasse Michael Ahm

Kl. 14.15 Mødedatoer i 2016 & Tak for i dag

20:34

19

 Netværket
Interne Auditorer

Væsentlige forhold ved auditering af ledelsen...

Topledelsens ansvar i forhold til ISO 9001 standarden:

- *Bevise sit engagement i udvikling og implementering af kvalitetsledelsessystemet samt løbende forbedre det effektivitet (5.1)*
- *Sikre at ansvar og beføjelser er defineret og kommunikeret internt*
- *Kommunikere, hvor vigtigt det er at opfylde krav*
- *Sikre at der fastsættes/opstilles kvalitetsmål på relevante niveauer*
- *Sikre, at ressourcerne er til rådighed*
- *Sikre at kundekrav fastsættes og opfyldes*
- *Sikre at integriteten opretholdes når ændringer planlægges og gennemføres*
- *Udpege et medlem af virksomhedens ledelse for at repræsentere ledelsen*
- *Sikre effektiv intern kommunikation*
- *Evaluer ledelsessystemet*

20:34

20

Væsentlige forhold ved auditering af ledelsen... Netværket
Interne Auditorer **DK**

Topledelsens ansvar i forhold til ISO 9001 standarden:

- *Bevise sit engagement i udvikling og implementering af kvalitetsledelsessystemet samt løbende forbedre det effektivitet (5.1)*

Spørgsmålene kunne være...

- *Hvordan bidrager du med udviklingen af ledelsessystemet... Eller*
- *Hvad gør du for at sikre, at ledelsessystemet er effektivt og løbende bliver udviklet?*

20:34 21

Væsentlige forhold ved auditering af ledelsen... Netværket
Interne Auditorer **DK**

Topledelsens ansvar i forhold til ISO 9001 standarden:

- *Sikre at ansvar og beføjelser er defineret og kommunikeret internt i virksomheden*

Spørgsmålene kunne være...

- *Hvordan er virksomheden organiseret med hensyn til ansvar og beføjelser i de enkelte funktioner? ... eller...*
- *Hvordan ved medarbejderne i organisationen hvem der bestemmer hvad og hvem der må træffe beslutninger inden for de enkelte områder... Eller...*
- *Hvordan har du som direktør sikret dig at ledere arbejder inden for de rammer de har?*

20:34 22

Væsentlige forhold ved auditering af ledelsen... Netværket
Interne Auditorer

Topledelsens ansvar i forhold til ISO 9001 standarden:

- *Kommunikere, hvor vigtigt det er at opfylde krav*

Spørgsmålene kunne være...

- *Hvordan sikrer du som direktør, at de fastlagte krav i organisationen efterleves ... eller...*
- *Hvilke krav er det primært I skal efterleve og hvordan sikrer du dig at dette sker.... Eller...*
- *Hvordan italesætter du rent praktisk at ledere og medarbejdere skal opfylde de fastlagte kunde- og lovkrav?*

20:34 23

Væsentlige forhold ved auditering af ledelsen... Netværket
Interne Auditorer

Topledelsens ansvar i forhold til ISO 9001 standarden:

- *Sikre at der fastsættes/opstilles kvalitetsmål på relevante niveauer*

Spørgsmålene kunne være...

- *På hvilke niveauer arbejder I med mål? .... eller...*
- *Hvilke kvalitetsmål har du haft indflydelse på og sikret at disse er blevet fastsat?.... eller....*
- *Hvilke overordnede kvalitetsmål har i på ledelsesplan – og arbejder I også med underordnede mål. I så fald hvilke mål er det?*

20:34 24

Væsentlige forhold ved auditering af ledelsen... Netværket
Interne Auditorer

Topledelsens ansvar i forhold til ISO 9001 standarden:

- *Sikre, at ressourcerne er til rådighed*

Spørgsmålene kunne være...

- *Hvordan sikrer du, at de nødvendige ressourcer til kvalitetsledelsessystemet er til rådighed?...eller...*
- *Hvilke indikatorer anvender du for at overvåge, at der er for mange eller for få ressourcer til at udvikle ledelsessystemet? ... eller...*
- *Som direktør er det jo dit ansvar at de nødvendige ressourcer er til rådighed. Har du indikatorer på, at ressourcerne til ledelsessystemet er tilstrækkelige i afdelingerne? Og på hvilken baggrund vurderer du dette?*

20:34 25

Væsentlige forhold ved auditering af ledelsen... Netværket
Interne Auditorer

Topledelsens ansvar i forhold til ISO 9001 standarden:

- *Sikre at integriteten opretholdes når ændringer planlægges og gennemføres*

Spørgsmålene kunne være...

- *Med de mange ændringer der sker i organisationen hele tiden, hvordan sikrer du så som direktør at integriteten i ledelsessystemet opretholdes under disse forandringer? ... eller...*
- *Hvilke overvejelser gør du dig inden du gennemfører ændringer i forhold til at sikre, at integriteten i ledelsessystemet opretholdes når først ændringerne udrulles?*

20:34 26

Væsentlige forhold ved auditering af ledelsen... Netværket
Interne Auditorer
DK

Topledelsens ansvar i forhold til ISO 9001 standarden:

- *Sikre effektiv intern kommunikation*

Spørgsmålene kunne være...

- *Hvordan bidrager du som direktør med at sikre, at vi har en effektiv intern kommunikation? ... eller...*
- *Hvilke tilbagemeldinger har du fra organisationen på, at vi har en effektiv intern kommunikation og hvad gør du selv for at sikre at nødvendig kommunikation bliver distribueret? ... eller ....*
- *Hvordan sikrer du som direktør, at de budskaber som er væsentlige og som du er budbringer af også forstås og omsættes til handlinger i organisationen?*

20:34 27

Væsentlige forhold ved auditering af ledelsen... Netværket
Interne Auditorer
DK

Topledelsens ansvar i forhold til ISO 9001 standarden:

- *Evaluerer ledelsessystemet*

Spørgsmålene kunne være...

- *Hvordan er du vidende om effektiviteten af ledelsessystemet og om I har det rigtige setup?... eller...*
- *Hvordan vurderer du som direktør om de ressourcer der anvendes på driften af ledelsessystemet bidrager positivt eller negativt på virksomhedens resultater ... eller ....*
- *Hvad er det største aktiv for dig ved at gennemføre ledelsens evaluering og hvordan anvender du denne evaluering som styringsredskab?*

20:34 28

Væsentlige forhold ved auditering af ledelsen... Netværket
Interne Auditorer
DK

Nye krav som Topledelsen skal indfri i ISO 9001:2015

- Topledelsen skal udvise lederskab
- Sikre forenelighed med virksomhedens strategiske retning
- Fremme anvendelsen af procesgang og risikobaseret tænkning
- sikre, at kvalitetsledelsessystemet opnår de forventede resultater
- engagere, lede og støtte personer til at bidrage til kvalitetsledelsessystemets effektivitet

Spørgsmålene kunne være...

- ... ????

20:34 29

Væsentlige forhold ved auditering af ledelsen... Netværket
Interne Auditorer
DK

Hvilke spørgsmål er blandt de bedste ved auditering af topledelsen?

Gruppearbejde

20:34 30

Netværket
Interne Auditorer

DK

Workshop

"De gode spørgsmål til topledelsen"...

- *Hvordan sikres der engagement hele vejen ned igennem organisationen?*
- *Hvordan sikres integriteten ved gennemførelse af ændringer?*
- *Hvordan udarbejdes strategiplanen? – Er det beskrevet i ledelsessystemet?*
- *Hvordan sikrer du effektiv ledelse på alle niveauer / Hvad er dit bidrag?*
- *(Hvordan kan vi få ledelsen til at forstå kravene i standarden?)*
- *Hvad er din måde at arbejde med... (dit og dat)...?*
- *Hvad har direktøren selv igangsat af konkrete aktiviteter for at bidrage til ledelsessystemets effektivitet?*
- *Hvordan sikres det, at kommunikationen er effektiv og virker på alle niveauer?*
- *Hvordan sikrer du, at der arbejdes med/mod KPI'er?*
- *(Tag gerne udgangspunkt i konkret sag og lad så dine spørgsmål gå ud fra denne sag).*

20:34
31

Netværket
Interne Auditorer

DK

Program

Kl. 10.00 Velkomst ved Lasse Michael Ahm
- Info om ændringer blandt medlemmerne og nye grupper

Kl. 10.05 – 11.00 Bordet rundt – kort præsentation
- Kort præsentation (max 3 minutter) af alle deltagere med særlig fokus på den enkeltes spidskompetencer..

Kl. 11.00 – 12.00 Nyheder i den nye miljøstandard ISO 14001:2015
Præsentation v/Lasse Michael Ahm

Kl. 12.00 – 13.00 Juleanretning & networking

Kl. 13.00 – 14.15 Auditering af Topledelsen – hvordan gør vi det bedst?
v/Lasse Michael Ahm
Refleksion og workshops i grupper
v/Lasse Michael Ahm

Kl. 14.15 Mødedatoer i 2016 & Tak for i dag

20:34
32

Netværket
Interne Auditorer

DK

Kommende møder i 2016

Gruppe SJ-1
 Onsdag, den 9. marts 2016
 Tirsdag, den 20. september 2016
 Torsdag, den 8. december 2016 (fællesmøde)

Gruppe SJ-2
 Torsdag, den 10. marts 2016
 Torsdag, den 22. september 2016
 Torsdag, den 8. december 2016 (fællesmøde)

IADK®

IADK®

20:34 33

Netværket
Interne Auditorer

DK

Tak for i dag

Gruppe SJ-1 & SJ-2

Lasse Ahm Consult
 Tirsdag den 1. december 2015

IADK®

20:34 35